

Prop. 123 S

(2022–2023)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Revidert finansieringsopplegg på Haugalandet i Rogaland og Vestland fylkeskommuner (Haugalandspakken)

*Tilråding fra Samferdselsdepartementet 26. mai 2023,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

Samferdselsdepartementet legger i denne proposisjonen fram forslag om revidert finansieringsopplegg for Haugalandspakken på Haugalandet i Rogaland og Vestland fylkeskommuner. Forslaget innebærer at perioden for innkreving av bompenger i Haugesund og Tysvær kommuner forlenges fra 1. juli 2023 til utgangen av 2026, eller til en eventuell ny bompengefinansiert bypakke for Haugesund er etablert, dersom dette skjer tidligere enn 2026. Det pågår arbeid lokalt med en ny bypakke for Haugesund med sikte på oppstart av bompengeinnkreving i 2025.

Det reviderte finansieringsopplegget for Haugalandspakken skal bidra til at det blir et kortest mulig opphold i bompengeinnkreving på Haugalandet fram til en eventuell ny bypakke for Haugesund er på plass. Forlengelsen skal bidra til å dempe en trafikkvekst i perioden mellom pakkene og styrke måloppnåelsen for pakken.

2 Bakgrunn

Haugalandspakken har blitt lagt fram for Stortinget to ganger tidligere. Gjennom behandlingen av St.prp. nr. 57 (2006–2007) *Om delvis bompengefinansiering av prosjekt og tiltak på Haugalandet i Rogaland og Hordaland* og Innst. S. nr. 214 (2006–2007), sluttet Stortinget seg til bompengeinnkreving til Haugalandspakken. Pakken hadde et innkrevingsopplegg med ni bomstasjoner i Haugesund og Tysvær kommuner, og omfattet kommunene Haugesund, Tysvær, Bokn, Vindafjord, Sveio og Etne i Rogaland fylkeskommune og tidligere Hordaland fylkeskommune. Prosjektporteføljen inneholdt 14 prosjekter og en ramme til mindre investeringstiltak. Den totale investeringsrammen var på om lag 1,7 mrd. 2007-kr. Innkrevingen av bompenger startet opp 1. juli 2008, med 15 års varighet.

Haugalandspakken skulle støtte opp om fylkesdelplanen for areal og transport på Haugalandet sine mål om å utvikle et miljømessig og samfunnsmessig godt transportsystem, redusere veksten i biltrafikken i byområdet, redusere antall trafikkulykker og støyplager, og å utvikle et tilrettelagt og velfungerende transportsystem for alle brukergrupper.

Gjennom behandlingen av St.prp. nr. 45 (2007–2008) *Om nokre saker som gjeld veg og jernbane*, jf. Innst. S. nr. 242 (2007–2008), sluttet Stortinget seg til en utvidelse av bompengoordningen for Haugalandspakken med fire nye bomstasjoner i Karmøy kommune. Pakken innebar en utvidet prosjektportefølje med 22 prosjekter og en total økonomisk ramme på om lag 2,8 mrd. 2008-kr.

For å unngå et opphold i innkreving av bompenger på Haugalandet, har Rogaland og Vestland fylkeskommuner og kommunene Haugesund, Tysvær, Bokn, Vindafjord, Sveio og Etne gjort lokalpolitiske vedtak om et revidert finansieringsopplegg med forlenget innkreving i ni av de 13 bomstasjonene i Haugalandspakken, fram til en eventuell ny bypakke for Haugesund er etablert og senest ut 2026. I Karmøy kommune var det ikke tilslutning til en forlengelse av bompengennekkingen. Forlengelsen skal bidra til å sikre inntekter til å gjennomføre viktige prosjekter i regionen.

3 Lokalpolitisk behandling

Rogaland fylkeskommune sendte i starten av 2023 et forslag om revidert finansieringsopplegg for Haugalandspakken til øvrige parter i pakken (kommunene Vindafjord, Tysvær, Etne, Bokn, Sveio, Karmøy og Haugesund og Vestland fylkeskommune). Forslaget var basert på en videreføring av dagens bompengelopplegg med innkreving av bompenger i Haugesund, Tysvær og Karmøy kommuner. Det var lagt til grunn sannsynlig oppstart av en ny Bypakke Haugesund høsten 2025. For å hensynta eventuelle forsinkelser i framdriften ble det foreslått at videreføring av innkrevingen tidsavgrenses til utgangen av 2026, eller fram til en eventuell ny bypakke dersom en slik blir etablert tidligere.

Saken er lokalpolitisk behandlet i alle nevnte sju kommuner og begge fylkeskommunene. I sin behandling 13. februar 2023 ble det klart at Karmøy kommune ikke sluttet seg til forslaget om en forlengelse av bompengennekkingen. Etter at dette ble kjent, ba Rogaland fylkeskommune øvrige parter ta stilling til om videreføring av pakken kunne skje uten Karmøy kommune. Dette fikk lokalpolitisk tilslutning, og i vedtakene framgår dette gjennom tilføyelse av et punkt 5 der det heter at søknad om forlenget innkreving blir gjort med grunnlag i kommunene som deltok i den opprinnelige Haugalandspakken.

Gjennom lokalpolitisk behandling har Rogaland og Vestland fylkeskommuner, samt Vindafjord, Tysvær, Sveio, Etne, Bokn og Haugesund kommuner sluttet seg til forlenget bompengennekking i Haugesund og Tysvær kommuner. Dette innebærer forlenget innkreving i ni av 13 bomstasjoner, og avvikling av bompengennekkingen i Karmøy kommune.

Kommunene Vindafjord, Tysvær, Etne, Bokn og Haugesund gjorde hhv. 14. februar, 21. februar, 21. februar, 14. mars og 15. mars 2023 følgende likelydende vedtak:

1. *Haugalandspakken forlenges i tråd med saksutredningen fra Rogaland fylkeskommune fram til planlagt bypakke i Haugesund/Karmøy er i drift, og med maksimal varighet til 31. desember 2026.*

2. Midlene disponeres slik det går fram av saksutredningen fra Rogaland fylkeskommune og gjennom den ordinære porteføljestytingsprosessen i Haugalandspakken.
3. Takst- og rabattordninger forutsettes å følge de til enhver tid gjeldende takstretningslinjer.
4. Haugalandspakkens etablerte takst-, rabatt-, innkrevings- og styringssystem videreføres.
5. Søknad om forlenging vert gjort med grunnlag i kommunane som deltok i den opprinnelige Haugalandspakken

Sveio kommune gjorde 20. februar 2023 følgende vedtak:

1. Haugalandspakken forlengast i tråd med saksutgreiinga frå Rogaland fylkeskommune fram til planlagt bypakke i Haugesund/Karmøy er i drift, og med maksimal varigheit til 31. desember 2026.
2. Kommunestyret forventar eit vesentleg bidrag til fv. 47 og ber om at kryss på Ekrene blir prioritert først med 30 millionar kroner, dernest nordre kryss til Sveio sentrum med 20 millionar kroner.
3. Midlane utover punkt 2 i vedtaket, blir disponerte slik det går fram av saksutgreiinga frå Rogaland fylkeskommune og gjennom den ordinære porteføljestytingsprosessen i Haugalandspakken.
4. Takst- og rabattordningar forutsette å følgjer dei til ein kvar tid gjeldande takstretningslinjer.
5. Haugalandspakkens etablerte takst-, rabatt-, innkrevings- og styringssystem vidareførast.
6. Søknad om forlenging blir gjort med grunnlag i kommunane som deltok i den opphavlege Haugalandspakken.

Fylkestinget i Vestland gjorde 14. mars 2023 følgende vedtak:

1. Haugalandspakken vert forlenga i tråd med saksutgreiinga frå Rogaland fylkeskommune fram til planlagt bypakke i Haugesund/Karmøy er i drift, og med maksimal varigheit til 31. desember 2026.
2. Midlane vert disponerte slik det går fram av saksutgreiinga frå Rogaland fylkeskommune og gjennom den ordinære porteføljestytingsprosessen i Haugalandspakken.
3. Takst- og rabattordningar vert føresett å følgje dei til ein kvar tid gjeldande takstretningslinjer.
4. Haugalandspakken sin etablerte takst-, rabatt-, innkrevings- og styringssystem vert vidareført
5. Søknad om forlenging vert gjort med grunnlag i kommunane som deltok i den opprinnelige Haugalandspakken.

Fylkestinget i Rogaland gjorde 21. februar 2023 følgende vedtak:

1. Haugalandspakken forlenges i tråd med saksutredningen fra Rogaland fylkeskommune fram til planlagt bypakke i Haugesund/Karmøy er i drift, og med maksimal varighet til 31. desember 2026.
2. Midlene disponeres slik det går fram av saksutredningen fra Rogaland fylkeskommune og gjennom den ordinære porteføljestytingsprosessen i Haugalandspakken.
3. Takst- og rabattordninger forutsettes å følge de til enhver tid gjeldende takstretningslinjer.
4. Haugalandspakkens etablerte takst-, rabatt-, innkrevings- og styringssystem videreføres.

Fylkestinget har registrert at Karmøy kommunestyre har stemt mot ei eventuell forlenging. Når proposisjonen om Haugalandspakken blei vedtatt i Stortinget var ikkje Karmøy ein del av den, men slutta seg til på eit seinare tidspunkt. Fylke vil difor vera positive til å søka om ei forlenging av den opphavlege Haugalandspakken, dersom det er eit ynskje frå dei andre kommunane.

4 Gjenstående midler i Haugalandspakken

Finansieringen av Haugalandspakken var basert på bompenger, statlige midler og fylkeskommunale midler innenfor en økonomisk ramme på 2 860 mill. 2008-kr, jf. St.prp. nr. 45 (2007–2008) og Innst. S. nr. 242 (2007–2008). Av dette var bompengebidraget forutsatt å utgjøre 1 940 mill. kr.

Fram til 2023 er det brukt om lag 4 100 mill. 2023-kroner i Haugalandspakken. Av disse er om lag 2 800 mill. kr rekvirerte bompenger, om lag 700 mill. kr statlige midler og 600 mill. kr fylkeskommunale midler, inkl. fylkeskommunal mva-kompensasjon. Rogaland fylkeskommune garanterte underveis i pakken for et lån på 210 mill. 2010-kr, jf. Prop. 119 S (2010–2011) *Ein del*

saker på Samferdselsdepartementets område og Innst. 403 S (2010–2011). Dette lånet ble nedbetalt i 2018.

I pakkens levetid har det vært kostnadsøkninger på prosjekter og tiltak. Det er ikke rom for å gjennomføre alle prosjekter og tiltak i porteføljen.

Det er gjenstående midler i Haugalandspakken til å kunne realisere prosjekter og tiltak for om lag 1 mrd. kr. Av disse utgjør innbetalte bompenger om lag 750 mill. kr og fylkeskommunale midler i form av mva. kompensasjon om lag 150 mill. kr. I tillegg er det forutsatt statlige midler på om lag 100 mill. kr til igangsatte tiltak langs riksvei, jf. St.prp. nr. 45 (2007–2008). Prioritering av de statlige midlene i Haugalandspakken vil skje gjennom de årlige budsjettprosessene.

Av rammen på om lag 1 mrd. kr er det satt av 860 mill. kr til følgende prosjekter:

- E134 Tveit – Mørkeli
- E39 Gismarvik – Akسدal
- Fv. 47 Karmsundgata
- Fv. 47 Fagerheim – Førland
- Fv. 547 Åkra sør – Veakrossen
- Fv. 47 Undergang Rophus

I tillegg er det satt av om lag 140 mill. kr som i hovedsak skal gå til mindre tiltak og planlegging.

5 Trafikkgrunnlag

Trafikk- og inntektsgrunnlaget i de 13 bomstasjonene som inngår i dagens Haugalandspakke, er dokumentert gjennom mange års innkreving. I 2022 var det i gjennomsnitt om lag 109 000 passeringer per døgn gjennom bomstasjonene i retningen som hadde innkreving. Det var en liten nedgang midt i pandemien, men trafikken har tatt seg opp igjen og i 2022 var den nesten på linje med trafikken i 2019. Det er ikke gjennomført nye beregninger av trafikkgrunnlag som følge av at antall bomstasjoner reduseres fra 13 til ni. Bortfall av innkrevingen i Karmøy kommune forventes å medføre marginal økning i trafikken i de nærmeste bomstasjonene, noe som vil ha liten eller ingen betydning for ordningene med timesregel og passeringstak. I vurderingene av inntektsgrunnlaget av forlengelsen av pakken, er det lagt til grunn dagens nivå på trafikk i de ni bomstasjonene som videreføres. I dag kommer 37 pst. av bompengelinntektene fra de fire bomstasjonene i Karmøy kommune. Ettersom de fire bomstasjonene i Karmøy kommune avvikles, er det lagt til grunn i det reviderte finansieringsopplegget at bompengelinntektene reduseres med 37 pst. i forhold til dagens nivå.

6 Revidert finansieringsopplegg

Forslaget til revidert finansieringsopplegg for Haugalandspakken innebærer at det kan realiseres ytterligere prosjekter og tiltak for inntil 600 mill. kr. I finansieringsplanen er lagt til grunn et bompengebidrag på 525 mill. kr. I tillegg kommer merverdiavgift som staten refunderer for tiltak på det fylkeskommunale veinettet, og dette er foreløpig beregnet til 75 mill. kr. Endelig nivå på kompensasjonen for merverdiavgift avhenger av hvor stor andel av investeringsmidlene som faktisk blir brukt på det lokale veinettet. Det er ikke lagt til grunn ytterligere statlige midler i det

reviderte finansieringsopplegget, ut over det som allerede er lagt til grunn i dagens Haugalandspakke, jf. St.prp. nr. 45 (2006–2007) og omtale i kapittel 4. Rekvireringen av bompenger skal tilpasses bompengeneinnkrevningen, slik at det ikke vil være behov for låneopptak for bompengeselskapet.

Forslag til revidert finansieringsplan er vist i tabell 6.1.

Tabell 6.1 Finansieringsplan i mill. 2023-kroner

Finansieringskilde	Inntekter
Bompenger	525
Mva.-kompensasjon (estimert beløp)	75
Sum	600

Finansieringsplanen tar utgangspunkt i en forlengelse av bompengeneinnkrevningen fram til utgangen av 2026.

7 Utbyggingsplan ved revidert finansieringsopplegg

Forslaget til et revidert finansieringsopplegg for Haugalandspakken vil bidra til at flere av prosjektene og tiltakene i pakken kan ferdigstilles og sluttføres. Innenfor en utvidet økonomisk ramme på inntil 600 mill. kr har lokale myndigheter prioritert følgende prosjekter:

E134 Mørkeli – Gjerde i Etne kommune

På grunn av kostnadsøkninger vil ikke delstrekningen kunne finansieres innenfor dagens pakke. Ved en revidert pakke legges det opp til fullfinansiering av prosjektet. Det er satt av 100 mill. kr til prosjektet.

E39 Gismarvik – Aksdal i Tysvær kommune

Prosjektkostnadene har økt og gjennomføringen av prosjektet vil måtte tilpasses tilgjengelige midler. I innenfor rammen av revidert pakke er det satt av 9 mill. kr til prosjektet.

Salhusveien i Haugesund kommune

Salhusveien er et gang- og sykkelveiprojekt langs kommunal vei i prosjektporteføljen til Haugalandspakken som på grunn av kostnadsøkninger ikke kan finansieres innenfor dagens pakke. Ved en revidert pakke legges det opp til at om lag 130 mill. kr går til gjennomføring av dette prosjektet.

Diverse tiltak

Det legges forøvrig opp til gjennomføring av trafikksikkerhetstiltak på fv. 47 i Sveio kommune i tråd med de lokalpolitiske vedtakene fattet av Sveio kommune, Føresvikveien i Bokn kommune, Frakkagjerdkrysset i Tysvær kommune, delstrekningen E134 Ølen – Tveit i Vindafjord kommune, Karmsundgata i Haugesund kommune samt forlengelse av et fortau langs E134 i Etne sentrum. Tiltakene er i tråd med målene for Haugalandspakken, blant annet om å redusere antall trafikkulykker. Omfanget av tiltakene tilpasses den endelige rammen for det reviderte finansieringsopplegget for Haugalandspakken og avslutningstidspunktet for bompengeneinnkrevningen.

8 Bompengeopplegg

Det legges opp til å forlenge innkrevingsperioden i følgende ni bomstasjoner i Haugesund og Tysvær kommuner:

- Fv. 47 Karmsundgata sør
- Fv. 923 Salhusveien
- Fv. 831 Spannaveien
- Fv. 938 Skjoldaveien
- Fv. 47 Tittelsnesvegen
- Fv. 924 Skeisvollveien
- E134 Hodnafjell
- E39 Liland
- E134 Toskatjørn

Dagens ordning med enveis innkreving ut fra Haugesund for bomstasjonene på fylkesveinetten, og innkreving i begge retninger i bomstasjonene på riksveinetten, videreføres.

Haugalandspakkens etablerte takstsystem, inkl. ordninger med timesregel og passeringstak videreføres. Bompengeneinnkrevningen skal følge de til enhver tid gjeldende takstretninglinjer.

9 Styring av Haugalandspakken

Det legges opp til videreføring av dagens styringsmodell for Haugalandspakken. Det er etablert en politisk styringsgruppe og administrativ koordineringsgruppe. Begge gruppene ledes av Rogaland fylkeskommune. Samtlige kommuner, fylkeskommuner og Statens vegvesen er representert.

Omfanget av prosjekter skal tilpasses de tilgjengelige midlene gjennom Haugalandspakkens porteføljestyringsystem. Det inkluderer kostnadskontroll innenfor den fastsatte økonomiske rammen og porteføljestyring. Dette betyr at en eventuell framtidig kostnadsøkning og/eller inntektssvikt skal håndteres gjennom porteføljestyring, og ikke gjennom økte takster eller forlenget innkrevningstid. Det forutsettes en sterk kostnadskontroll. Kostnadsøkninger må håndteres innenfor den økonomiske rammen. Usikkerheten knyttet til avslutningstidspunktet håndteres gjennom porteføljestyring. Endelige tildelingsvedtak gjøres gjennom veieierens årlige budsjettprosesser.

10 Samferdselsdepartementets vurdering

Samferdselsdepartementet viser til at Rogaland og Vestland fylkeskommuner og kommunene Vindafjord, Tysvær, Sveio, Etne, Bokn og Haugesund har gått inn for å revidere finansieringsopplegget for Haugalandspakken, og å forlenge perioden for bompengeneinnkreving inntil utgangen av 2026 eller fram til den erstattes av en ny bypakke dersom dette skjer før 2026.

Samferdselsdepartementet har merket seg at Karmøy kommune ikke ønsker forlengelse av dagens Haugalandspakke. I den lokalpolitiske behandlingen av saken har øvrige seks kommuner på Haugalandet, og Rogaland og Vestland fylkeskommuner blitt enige om et revidert finansieringsopplegg for Haugalandspakken, uten bompengeneinnkreving i Karmøy kommune. Samferdselsdepartementet viser til at bompengeneinnkreving er bygget på lokale initiativ og vedtak, og legger derfor til grunn at bompengeneinnkrevingen kan fortsette på Haugalandet, men at bomstasjonene i Karmøy kommune avvikles.

I de lokalpolitiske vedtakene er det lagt opp til at innkrevingen videreføres fram til utgangen av 2026, men avsluttes tidligere dersom innkreving til en eventuell ny bompengefinansiert bypakke for Haugesund starter opp før dette. Departementet vektlegger at forlengelsen skjer i et begrenset tidsrom, og at intensjonen med forlengelsen av bompengeneinnkrevingen på Haugalandet er å ha et kortest mulig opphold i innkrevingen mellom dagens bompengeneinnkreving i de aktuelle kommunene og en eventuell ny bypakke som vil erstatte gjeldende innkreving.

Det reviderte finansieringsopplegget vil gjøre det mulig å ferdigstille flere av prosjektene i Haugalandspakken, og bidra til å slutføre flere av de igangsatte prosjektene og tiltakene i pakken, noe som vil gi en bedre måloppnåelse for pakken.

Samferdselsdepartementet

tilrår:

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om revidert finansieringsopplegg på Haugalandet i Rogaland og Vestland fylkeskommuner (Haugalandspakken).

Vi HARALD, Norges Konge,

stadfester:

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om revidert finansieringsopplegg på Haugalandet i Rogaland og Vestland fylkeskommuner (Haugalandspakken) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om revidert finansieringsopplegg på Haugalandet i Rogaland og Vestland fylkeskommuner (Haugalandspakken)

1. Stortinget slutter seg til at bompengeselskapet får kreve inn bompenger i Haugesund og Tysvær kommuner i Haugalandspakken fram til utgangen av 2026. Vilkårene framgår av denne proposisjonen.
2. Samferdselsdepartementet får fullmakt til å inngå tilleggsavtale med bompengeselskapet og fastsette nærmere regler for finansieringsordningen.